

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 202 Școl. 1913.

Notificare oficială.

La recercarea Domnului ministru de culte și instrucție publică prin aceasta atragem atențiunea organelor noastre școlare asupra Sănatorului de tuberculosă Iózséf Királyi Herczeg din Budapesta.

Considerând că în acest sanator și-au redobândit sănătatea mai mulți profesori, învățători, precum și soții de ale acestora, și considerând că acum de curând s'au început lucrările și pentru ridicarea unui al doilea sanator, sub protectoratul A. S. R. Auguste, intrucât s'ar putea colecta prin școalele noastre din mici donațiuni de câte 1—2 fileri, ori care sune de bani, acelea să se trimită pe adresa Iózséf Királyi Herczeg Sznatorium egyetlete Budapest.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan ca senat școlar ținută la 21 Februarie 1913.

Consistorul arhidiecezan.

Legea electorală e votată.

Sibiu, 10 Martie n.

Discuția asupra proiectului de lege despre alegerea de deputați la dietă a fost cu mult mai scurtă decum se credea. Erau adecă între deputații aparținători partidului guvernamental unii, cari ar fi dorit, să se introducă mai multe modificări în proiectul guvernului, și despre acestia se svonea, că cu propunerile de modificare, pe cari le vor face în dietă, vor trăgăna discuția până pe la finea săptămânii acesteia. Numărul lor s'a redus însă numai la 4-5, cari și-au exprimat pe scurt dorințele, fără a rosti vorbiri lungi, și astfel dieta, neacceptându-le, a putut termina încă Vineri cu legea nouă electorală, votându-o și pe articole, fără nici o modificare.

Stăm deci în fața unui fapt împlinit, și încă între astfel de împreju-

rări, că guvernul și partidul național al muncii are toată îndreptățirea de a se bucura și jubila, — fiindcă învingerea pe care au avut-o: guvernul și partidul seu, e una din cele mai frumoase. Ne aducem aminte, cu câtă siguranță ni se spunea din partea opoziției unite maghiare, că în momentul în care să va începe discuția asupra acestei legi, ea va intra întreagă în dietă și va căuta se împedecă votarea legii, atât de mașteră și de păgubitoare pentru păturile largi ale populațiunii țării. Și cu ce ne-am ales din aceste promisiuni? Cu o protestare, nici caldă nici rece, a contelui Apponyi, făcută în dietă în numele opoziției unite maghiare, care și-a făcut pe un moment apariția în dietă, și cu declarația făcută de acelaș conte, că și dacă va fi votată legea și va fi executată, ea nu resolvează chestia nici de cum, și nici nu o ia dela ordinea zilei, pentru că țara, și opoziția unită maghiară, va cere și mai departe votul universal, egal și secret pentru alegerile la dietă, și în urmă cu ieșirea din dietă a întregii opozițiuni maghiare.

Această pășire teatrală a opoziției maghiare, față de o lege atât de însemnată, cum e legea electorală, ne întărește numai în convingerea, pe care am avut-o din capul locului, că opoziția dorea și dorește tot atât de puțin votul universal, egal, direct și secret, ca și guvernul și partidul dela putere, pentru că dacă'l dorea cu sinceritate, dacă îi zăcea la inimă, ca cercuri cât de largi din populațiunea țării se fie trecute între alegători, rămânea în dietă, lua parte la discuția pe articole, și căuta ca barem unele din dispozițiile legii să fie modificate în favorul mulțimilor prea mașter tratate în proiectul guvernului.

Ne aducem apoi aminte, cum de multă vreme se fac din partea conducătorilor partidului socialist toate pregătirile pentru proclamarea grevei generale, în momentul în

care să începe în dietă discuția asupra proiectului de lege din întrebare, pentru a silii pe calea aceasta guvernul se mai facă muncitorimei unele concesii cu privire la acordarea dreptului de alegere. Și cum s'au terminat aceste amenințări, cari au fost băgat în griji și în mare temere pe toți cei ce aveau mult de pierdut pe urma unei greve, fie și numai de 2—3 zile? Cu capitularea socialistilor, cari ca și cei din opoziția unită maghiară, au depus armele atât de temute ale grevei generale, pe motivul, că timpul nu e tocmai prielnic pentru astfel de manifestațiuni, cu urmări grave!

N'a împiedecat deci votarea legii electorale, nici opoziția unită maghiară, pentru că n'a voit s'o împedecă, și nici socialistii, pentru că n'au putut s'o împedecă. Guvernul a fost adecă destul de cuminte și a luat toate măsurile de precauțiune. Armata a stat pretutindenea gata, ca de războiu, pentru a da piept cu socialistii, ai căror conducători au fost iarăși destul de înțelepți a-și feri a deridenții de baionete și de gloanțe, renunțând deocamdată la proclamarea grevei.

Doi contrari puternici a învins deci guvernul, cu ajutorul partidului național al muncii, opoziția unită și socialistii, și i-a învins fără luptă, fără ciocniri, numai în urma unor împrejurări extrem de favorabile pentru el. Legea e acum votată din partea dietei și va fi votată cu siguranță și din partea casei magnatilor, poate încă în cursul săptămânii acesteia, astfel, că ea în scurtă vreme are se devină lege sancționată și obligatoare pentru toți. Regretăm din toată inima, că ea nu e aceea ce a așteptat țara să i se dea, o lege democratică, care se estindă dreptul de alegere asupra tuturor celor ce contribuiesc la susținerea statului cu sângele și cu averea lor, și că din acest motiv nu ne putem însufleși pentru ea. Mai ales pentru noi, Românii din patria aceasta, după

număr al doilea popor în statul ungar, noua lege electorală nu înseamnă nici o îmbunătățire față de cea din trecut. Tot mașter suntem tratați și în ea, ca și în cea de mai nainte. E tristă constatarea aceasta, dar trebuie să o facem, pentru că știm, că nu am meritat desconsiderarea de care am fost împărtașiți la compunerea ei.

Din parlament. Legea electorală a fost votată și în a treia cetire în ședința de Sâmbătă a dietei, iar în casa magnatilor va fi discutată în ședința convocată pe Joi, 13 Martie n. În discuția generală asupra legii a vorbit, cum am amintit, și deputatul naționalist român Dr. Ștefan C. Pop, precisând punctul de vedere al Românilor din statul ungar, și a vorbit contele Tisza István, care s'a ocupat în discursul său și cu chestia română. Atât vorbirea dlui deputat Pop, cât și partea din vorbirea contelui Tisza, referitoare la chestia română, o vom publica în coloanele ziarului nostru. Proxima ședință a dietei se va ținea Mercuri. Va fi pus la ordinea zilei noul regulament al casei, despre care ziarele din capitală spun, că pentru viitor face cu totul imposibilă obstrucția în dietă. După votarea lui, dieta intră în vacanțele de Paști.

România și Bulgaria.

(Fine.)

Pe malul drept al Dunării, în Moesia de odineoară, numită de Români Dacia aureliană, care ca colonie romană fusese mai slab colonizată, s'au susținut Românii corespunzător numărului lor, și după invasiunea Bulgarilor, ca în țara lor proprie, până în zilele noastre, și se află în masse compacte, nu numai în Dobrogea românească, ci în număr de peste jumătate de milion și în nordul Bulgariei și al Sârbiei, dealungul malului Dunării. Iar în celelalte părți de sud ale peninsulei balcanice s'au conservat din coloniile provinciilor romane de odineoară până astăzi încă alți peste un milion de Români, cari se numesc Aromâni și Macedo-Români (streinii cu greșală li numesc Cuțo-Valahi) și locuiesc în masse compacte în Macedonia, Tesalia, Epir, Pind și în Albania.

Statistica meșteșugită de stat a Bulgariei, Sârbiei și Greciei, precum și neglijența statistică turcești cu privire la popoare — cari toate reduc în mod însemnat numărul populațiunii române (ca și în Un-

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

„Țara noastră” și „Ardealul I. Ținuturile de pe Olt”, de Silvestru Moldovan.

I. „Țara noastră” tractează la început teoria continuității Românilor în Dacia, arată însușirile Românilor, apoi descrie părțile ardelenale dela Murăș, spre meazăzi și valea Murășului.

Descrierea e făcută în formă de călătorie dela Poarta de fer prin valea râului Bistra, Streiul, Cerna, Jiurile, Cibinul, Oltul, Târnavele, Secașul, Murășul. Autorul arată în cartea sa tot ce e interesant prin văile de mai sus, din punct de vedere românesc-național, etnografic, istoric, confesional și mai presus de toate geografic. Dl Moldovan e încălzit de frumuseța ținuturilor descrise, captivează pe cetitor prin spontaneitatea descrierii și are pretutindeni în vedere dezvoltarea conștiinței naționale.

Insufletirea pentru trecutul istoric al ținuturilor descrise și admirațiunea prezentului geografic al acelaș vrea să le deștepte în cetitori. Cu deosebită predilecție tractează porturile bărbătești și femeiești de prin văile descrise, iar la tractarea ma-

terialului istoric pune legenda alături de pragmaticea istorică. Nu trăește legendă mai cunoscută prin ținuturile amintite, pe care dl Moldovan n'ar aminti-o în opul său.

La sfârșitul cărții autorul a pus un indice rom. ung. nemțesc, unul nemțesc-rom. și unul ung.-rom. al localităților, ce obvin în văile descrise, prin ceea ce cartea se face un adevărat Baedeker românesc.

Pagubă numai, că întreagă cartea — 419 pagini — în partea cea mai mare cu tipar mic — nu-i împărțită în capitole, descrierea curge fără întreruperi. Varietatea lucrurilor descrise nu-i vizibilă decât prin împărțirea în alineate. Împrejurarea aceasta obosește pe cetitor, iar celui ce ar vrea să cetească numai o parte din carte, nu-i poate veni într'ajutor. Tiparul variază între tipar mărunț, tipar mai mărieșor și tipar cursiv, fără însă să se observe o consecvență tare în folosirea acestor feluri de tiparuri.

II. „Ardealul, I. Ținuturile de pe Olt”, e tractarea specială a văii Oltului, o nouă ediție a unei părți din „Țara noastră” cu luarea în considerare a schimbărilor făcute din 1894 până în 1911 și cu ocolirea greșelilor arătate mai sus la „Țara noastră”.

Principiile generale, de cari a fost condus autorul la scrierea acestei cărți, sunt acelea, ce l-au condus la scrierea de mai nainte. Aceeaș căldură națională, aceeaș

putere de descriere, acelaș interes față de afacerile românești tradiționale, culturale și economice.

Formatul cărții e mai mare; deci mai puțin portativ decât „Țara noastră”. Cartea e împărțită în capitole, e tipărită aproape tot numai cu tipar mai mare (pentru ce folosește autorul ici-colo și tipar mai mărunț?) și e provăzută cu ilustrații destul de bune, cari deșteaptă și mai mult interesul cetitorilor.

Referitor la amândouă cărțile: Importanța cărților din punct de vedere educativ e mare. Ambele largesc cercul de cunoștințe al cetitorilor și cetitoarelor, ambele contribuie la formarea caracterelor firme românești.

Ambe'e sunt însă prea încărcate de termeni prea puțini populari, ceea ce face, ca cărțile să nu fie potrivite pentru lectură liberă în școala populară de toate zilele și în cursul de repetiție.

Li recomand dlui Moldovan, ca la o nouă ediție să se folosească, pe cât se poate, de termeni mai adecvați limbajului nostru popular, dar unde asta nu s'ar putea, să dea explicații în notițe. Cartea „Țara noastră” o recomand pentru bibliotecile studenților de școale medii începând din cl. III., — pentru cl. III.—IV. a școalei civile de băieți și fete, iar „Ardealul I. Ținutu-

rile de pe Olt” pentru școlile mai sus amintite (cl. III.—) cât și pentru acele biblioteci de adulți, cari sunt în comune, unde preotul sau învățătorul le poate veni cetitorilor într'ajutor.

Dr. Tr. Suciu.

Teatru, basme și poezii, de St. C. Alexandru.

Conține trei piese de teatru: Moș Crăciun și șase pitici, Trei crai și Craiu Buturgă, Trei basme: Craiu împărat din soare, Crăiasa smeilor și Sgriptor împărat; Opt poezii și o fabulă.

1. Moș Crăciun e bine scrisă, și ca fond și ca formă potrivită pentru copii dela 8—12 ani, fie dela sat, fie dela oraș. Autorul pune etatea copiilor, ce au să reprezinte piticii, 6—8 ani; eu cred că mai potrivit ar fi 8—10 ani.

2. Trei crai, piesă teatrală în 2 acte și un tablou. Actul I. scena I. ne arată întâlnirea celor trei crai și mergerea lor la Vifleem. Intr-o limbă destul de frumoasă descrie subiectul prea cunoscut. Credința acestora în Dzeu e bine scoasă la iveală. Actul II. scena I. și II. se petrece între un bătrân Simeon, și trei copii ai lui. Partea mai interesantă sunt aces'e două acte ce se petrec între tată și fiu. Cei doi frați mai tineri apară pe fratele lor mai mare pentru întârzierea lui într-o călătorie. Scena III. are efect mai mult ca tablou. Scena

garia), — nu schimbă întru nimica realitatea, existența unei populații românești dincolo și dincoace de Dunăre, care numără 15 milioane de suflete.

După invazia Bulgarilor în Moesia, provincia română, și întemeierea imperiului bulgar dela Dunăre, pe la anul 679 d. C. istoricește e numai atâta de constatat, că atunci Bulgarii, la anul 678, sub Asparuh, silind pe împăratul Constantin IV să le plătească tribut anual, au cucerit o parte a țării, cea dintre Dunăre și Hoemus, până la Varna.

Partea spre nord, Dobrogea, care formează o semi-insulă între Dunăre și mare și e ca o ridicătură mai mică foarte acomodată pentru scopuri de apărare, a rămas în stăpânirea Românilor, dela cari cu greu putea fi cucerită, chiar și în urma șantajurilor romane, lungi de patru mile, numite drumul lui Traian, care duce dela Constanța la Rășava de-a lungul Dunării. Părțile din sud-vest ale Dobrogei române de astăzi cu orașele Varna, Sulina, Ruscuc și Silistra, au fost chiar și după luarea lor dela Români, secole de-a rândul, proprietate bulgară, bizantină, rusească, românească, etc. până la anul 1878, când earăși au ajuns să fie proprietate bulgară. Mai ales *Silistra*, ca cel mai însemnat oraș la Dunărea de jos, a schimbat necontenit posesorii, cărora le servea ca bună fortăreață de apărare, ca de ex. țarului Simeon, prințului rusesc Sviatoslav, marelui vizir Ali Pașa al sultanului Murad și în urmă, cu începerea din secolul XV, Turcilor, cari au făcut din ea o fortăreață atât de puternică, încât la anul 1854 numai 13.000 de Turci așezați în ea s'au putut apăra mai bine decât două luni în contra atacurilor săvârșite de 80.000 soldați ruși, cu 250 tunuri, puși sub comanda generalului Paskievici. Țara dela nord însă, Dobrogea, a rămas a Românilor și a format provincie românească sub principele Mircea cel mare, care locuia în Silistra (Dorostorum), pe malul drept al Dunării, la anul 1390, deci pe atunci când imperiul bulgar, care era, când independent, când bizantin, fusese supus domniei turcești (1393-1878).

Deodată cu cucerirea imperiului bulgar dela Dunăre (1393) Turcii au luat în stăpânire și provincia română Dobrogea, de dreptul dela Români, cari nu s'au putut împotrivi prepoziției turcești. Iar în anul 1878, după lupte sângeroase, în temeiul convenției dela Berlin din același an, România a luat de nou Dobrogea în posesiune, după 485 de ani, de dreptul dela Turci. E deci istoricește dovedit faptul, că Dobrogea înainte de invadarea Bulgarilor cu 300 de ani a fost proprietate românească, și ca țara a trecut la anul 1393 de dreptul la Turci, dela cari la 1878 a trecut îndărăt earăși de dreptul la Români.

Din espunerile mele se vede clar ca lumina soarelui, că tocmai trecutul și tocmai drepturile istorice, justifică pe deplin pretenziunile române cu privire la Dobrogea, și că toate afirmările contrare, mai ales ale dlui Schischka, că și provincia aceasta ar trebui să treacă îndărăt la Bulgari, sunt cu totul neîntemeiate și de tot greșite.

Pretenziunile României sunt justificate prin tinuta ei loială și corectă, fața de pașii întreprinși din partea puterilor mari înainte de izbucnirea războiului, apoi prin evenimintele dezvoltate pe câmpul de război și prin contractul dela Berlin din 1878. România și-a reclamat de mult drepturile asupra unei părți din Balcani, când se va împărți Turcia, după închiderea ochilor din partea acestui „om bolnav”, cel totdeauna. România are în Balcani cel puțin atâta

conotațiuni ca și Sărbia. Și pentru dezvoltarea culturală a acestora, pentru biserică și școală (nu însă și pentru organizarea de bande) a cheltuit în cursul deceniilor ne-numerate milioane. A promovat deci civilizația. Pretensiunile Sărbiei se refer însă mai mult la părți de țară odineoară sărbești, cari astăzi sunt locuite mai mult de Bulgari și de Albanezi.

Indreptățirea României de a ridica pretenziuni asupra Românilor din Turcia în număr de peste un milion, e deci evidentă.

Când în anul trecut în Balcani a început a se arăta primejdia războiului, România însă a făcut pregătirile necesare. A urmat însă intervenția marilor puteri în favorul menținerii păcii. România, ca țară civilizată și de ordine, s'a conformat acestor admonieri, pecund statele mici balcanice au lăsat în contra lor și au început războiul în contra Turciei. România voia să intre vină. Au venit însă iarăși puterile cele mari cu accentuarea statului quo și cu firma hotărâre, de a nu permite nici o schimbare de teritoriu, fie oricine învingătorul ori învinsul. Toate aveau să rămână așa cum au fost, cu excepția introducerii de reforme pentru creștini (în Turcia). Și fiindcă și statele aliate balcanice au fost declarat sărbatorește, că luptă numai pentru autonomia conotaționalilor lor și nici decum pentru cucerire de teritoriu dela Turcia, — România s'a supus de nou voinței marilor puteri și nu a mobilizat.

După succesele avute în cursul războiului au declarat apoi statele balcanice, că despre un status quo al marilor puteri nu mai vreau să știu nimica, și au început să împartă între ele teritoriul cucerit dela Turci, deci și partea care competea României. Și astfel România, care a respectat concluziunile puterilor mari privitoare la menținerea păcii în mod corect și loial, și s'a conformat lor cu strictețe, a rămas blamată ca mică putere europeană, alături de cele șase puteri mari europene asemenea blamate. *România e jertfa încrederii ei în puterile cele mari, dintre cari numai Germania și Austro-Ungaria au înțeles în mod onest și corect menținerea păcii.*

România a pierdut prin aceasta foarte mult, ori pentru totdeauna, ori pentru multă vreme. O simplă mobilizare din partea ei era de ajuns, pentru a i se garanta împlinirea dorințelor ei cu privire la părțile din Turcia locuite de Români și la regularizarea graniței în Dobrogea. Fără neutralitatea României nu puteau ajunge la succese statele balcanice. Acum România e silită să renunțe la pretenziunile ei asupra Turciei, și se reclame numai mici drepturi naționale pentru Români de acolo, dela statele balcanice, menținându-și pretenziunile față de Bulgaria cu privire la regularizarea graniței în Dobrogea.

E trist și foarte păgubitor pentru prestigiul marilor puteri, că nici aceste modeste pretenziuni ale României nu le sprijinesc toate și din destul, cu toate că România a mers cu ele pe de-a întregul, până au ajuns toate în corn de capră.

Pretenziunile României, referitoare la regularizarea graniței, sunt motivate în prima linie prin contractul dela Berlin din anul 1878. Contractul acesta a stabilit atunci, după noua formațiune din Balcani, linia de graniță între singuraticile state, deci și granița dintre Bulgaria și Dobrogea română. Linia aceasta de graniță avea încă atunci se fie stabilită din partea unei comisii, care nu s'a mai întrunit, precum nici punctul 11 din contractul dela Berlin, referitor la derimarea întăriturilor din jurul Silistrei, nu a

fost împlinit din partea Bulgarilor. Astăzi apoi, când contractul dela Berlin și granițele de țări din trecut, fără considerare la voința puterilor mari, nu mai există, pen-trucă le-au nimicit statele aliate balcanice, evident că ele nu mai există nici pentru România!

Astfel deci România ar avea dreptul a provoca în cas de necesitate și cu dezvoltarea forțelor sale militare îndreptarea corăspunzătoare a liniei de graniță în Balcani. Aceasta ar avea să garanteze echilibrul între România și între noua mare Bulgaria, fiind astfel stabilită, ca ea să formeze totodată și garanția cea mai perfectă pentru păcnică împreună viețuire a celor două state, deci și pentru menținerea păcii europene.

Din cele espuse se vede apriat, că pretenziunile României sunt politicește și pe baza dreptului cu totul justificate, iar din punctul de vedere militar și strategic ele formează o absolută necesitate. Pe scurt, pe lângă o Bulgaria tare, trebuie să aibă și România o graniță bine fortificată. Centrul acestor puncte fortificate îl formează Silistra, ceea ce am arătat și din trecutul acestui oraș. Înțeleg foarte bine durerea Bulgariei pentru această pierdere. Dar ea e totuși foarte mică pe lângă marea câștig, căzută pe partea Bulgariei din războiul acesta, în urma atitudinii loiale a României, și formează numai o mică recunoștință pentru vitejile Românilor, cari la anul 1878, cu 70.000 de soldați au ajutat să fie scoasă de sub jugul turcesc provincia turcească locuită de Bulgari și prefăcută în regatul de astăzi al Bulgarilor. Când și se face parte de câștiguri mari, nu trebuie apoi să bați în seamă pierderile mici. Când s'a creat Italia unitară de astăzi, au avut gând nobil Italianii și au făcut o socoteală înțeleaptă politică atunci, când pentru bunele sale servicii, au cedat Franciei, fără nici o intervenție, de bună voie, aceea ce pentru un stat monarhic e mai prețios: orașele cu osemintele membrilor dinastiei, *Nizza și Savoyen*. Imiteze Bulgarii acest exemplu istoric. Pierderea lor e atât de mică, încât nici nu poate fi asemănată cu a Italianilor.

Georg Fleșariu
major ces. și reg. în retragere.

Oameni și oameni.

În camera română din București a adresat Joi, săptămâna trecută, domnul deputat *Sebastian Teodorescu* o interpelație guvernului român. A spus, că în ziarele din Bulgaria apar articole injurioase la adresa României, și că ziarele acestea intră în țară și pătrund în Dobrogea, până în satele cele mai îndepărtate, făcând printre Bulgarii din Dobrogea curent dușmănos împotriva României. Întrebă deci guvernul român, dacă nu crede cumva că e necesar să se iee măsuri de apărare, oprinduse ziarele bulgare de a mai intra în România?

A răspuns imediat ministrul *Alexandru Marghiloman*, spunând, că guvernul român nu polemizează cu nici un ziar. E pentru respectarea libertății și a drepturilor presei. Faptul, că în Dobrogea elementul bulgar e conținut alimentat cu articole din presa bulgară, ostilă României, nu poate fi păgubitor pentru ospitalitatea României și pentru libertățile acordate din partea ei locuitorilor din Dobrogea. Guvernul român nu va lua măsuri represive în contra presei bulgare, pentru că România a dovedit totdeauna prin fapte ospitalitatea și libertatea acordată locuitorilor din Dobrogea.

Răspunsul a fost primit cu aplauze din partea întregii camere.

Și la noi? Am ajuns acolo, că astăzi nici o foaie din România nu ne mai vine, pentru că toate sunt oprite. Și noi ne aflăm în alianță cu România, pecund România e aproape pe picior de război cu Bulgaria! Ce deosebire mare între oameni și oameni, chemați să conducă destinele statelor!

Oficialitatea și combaterea alcoolismului.

Sunt în deobște cunoscute ravagiile, ce le produce în sinul popoarelor consumarea alcoolului; în urmare statele culturale se silesc în fel și chip să pună stavilă acestei plăgi sociale, convinge fiind, că sunt neînsemnate foloasele bănești pe urma împesitului de consum față de pierderile morale ce le îndură populația alcoolistă a țărilor.

Probabil interese de stat (?) au dictat și în patria noastră votarea unor legi prohibitive, cari prin un impozit de consum urcat împiedecă pe micii economi de a fierbe periculosul rachiu, — ca produsele lor să le folosească mai ales pentru hrană.

Dacă acesta a fost scopul legislatorului, — apoi cu durere constatăm, că el a rămas iluzoriu, ca să nu zicem, că am ajuns mai rău ca mai înainte.

Micii economi — în lipsa cunoștințelor de a-și întrebuința fructele pentru hrană, — sunt nevoiți, chiar și în urma multelor lipsuri, să le vândă pe un preț bagatel celor cari cutriură și cel mai dosit sat, ear bietul țăran cu prețul minimal primit abia poate face față multelor nevoi de tot felul, fără ca să mai poată și economisi ceva.

Și mai rău e de muncitorul-ziler, care obicinuit cu otrava jidovească a marelui fabricant, abia așteaptă ziua de Duminică sau sârbătoare, când apoi întunecat de acest venin, toată mica lui agoniseală cu trudă adunată, se strecoară în punga crâșmariului.

Efectul distructiv al alcoolului (înțeleg mai ales rachiu) asupra organismului și urmările lui asupra generațiilor acestor alcoolici sunt constatate de bărbați specialiști. Relele isvorâte din consumarea alcoolului sunt: multe crime, furturi, bătai, omoruri, ce se săvârșesc de regula Duminică și în sârbători, cari toate reclame susținerea unui întins aparat polițien și mulți funcționari ai justiției, dela jandarmul dela sate, până la cel mai înalt demitar al supremei judecatorii a țării, plătiți cu bani grei din vistieria statului.

Convinși de dezastrul moral și material al populației de pe urma esceselor în consumarea alcoolului, — membrii multor reprezentanțe comunale au decis închiderea birturilor în Dumineci și sârbători, ca aceste zile să fie zile de recreație, după munca obositoare de peste săptămână, ceea ce ar fi de un netăgăduit folos, atât pentru indivizi, cât și pentru stat.

Cele mai multe municipii au și aprobat asemenea hotărâri ale comunelor, prin ceea ce — spre onoare lor fie zis — au dovedit un simț de înțelegere superior și au dat probe de adevărată dragoste față de populația comitatelor, arătând că se bucură de progresul ei moral, cultural și material.

Cu durere trebuie să spunem, că această părere nu o putem avea și despre adunarea municipală a comitatului Sibiu, din care fac parte o seamă de bărbați de înaltă cultură, căci municipiul acesta nu

IV. Între tată și fi, evrei cari merg să se închine lui Isus, și astfel să primească o nouă credință, e bine descrisă și se deosebește de alte piese de felul acesta. Scena V. are părți bune, tabloul e frumos. Piesa îngrijit scrisă e potrivită mai cu samă pentru copii dela sat de 12—15 ani.

3. Craiu Buturugă, piesă teatrală în 3 acte, se petrece între opt pitici și Craiul smeiilor, Craiu soare, Mama smeiului, Crăiasa zinelor cu opt zine, Raza de soare, Zefirul și surorile lui Craiu soare. Piesa e scrisă ca și celelalte în versuri, are pe alocurea șire din poezii populare (smeul, scena I. pag. 5, „Jelui-măș etc.), Ținta: combaterea tiraniei și nimicirea asupritorilor. Scena I. și II. se petrece între cei opt pitici și e drăguță. Poezia „Astăzi fraților Români” scena II. pag. 41 mi-ar plăcea să fie înlocuită cu o horă tot atât de fantastică ca întregă Țința piticilor. Scena III. Piticii și smeul.

Înainte de preschimbarea piticilor în stane de peatră ar fi trebuit să premeargă câteva vorbe aspre între pitici și smeul. Actul II. scena I: Craiu soare cântă o cântare populară și adoarme, vin zinele și-l ametește cu lucruri fermecate. La pag. 53 zice crăiasa zinelor: „ați pafugat din flori” etc. Verbul pafugat nu-l cunosc, mai potrivit ar fi ați alungat etc. Scena IV.: Dialog între craiu soare și Buturugă: terminat cu cântarea zinelor „Hai să dăm mână cu

mână” nu zic că ar fi nepotrivită, dar eu o aș înlocui cu o cântare potrivită zinelor ușoare.

Actul III. și IV. între piticii redeșteptați și Craiu soare e frumoasă, tot asemenea scena III., Zinele împodobesc locuința lui Craiu soare, raza și zefirul apar. Pe-deapsa smeului în scena din urmă în care apar toate persoanele, e un tablou frumos. Piesa e bine alcătuită, după părerea mea, și ca conținut și ca formă e potrivită pentru copii dela 10—14 ani.

4. Craiu împărat din soare, un basm alegoric, cântă în versuri cele 4 anotimpuri fetele lui Craiu soare. Subiectul frumos are versuri și bune, dar are și unele mai puțin îngrijite. Espresii necorecte „ursătoare” în loc de ursitoare.

5—6. Crăiasa zinelor și Sgriptor împărat sunt povești în versuri și ca fond și ca formă mai puțin succese. Materialul e prea estins; mai rotund, mai concentrat ar fi câștigat amândouă basmele.

Dintre poezii sunt mai succese: Paștile, Sârbătorea în crâng, Mărtisorii, Cocostărcul și Cântec de leagăn.

Cartea e bună și are și valoare educativă, în biblioteca școlară și a tinerimei e recomandabilă.

Smara: Corbul cu pene de aur.

1. Povestea din titlul cărții e bună și bine povestită.

2. Mușcata e prea scurtă, prea spune puțin în fuga mare. O copilă. Păunica, care susține cu acul pe mama sa moare, atâta tot. S'ar mai putea spune mult, foarte mult: oboseli, nopți nedormite, iubire de copil etc.

3. Tot în fuga mare e scrisă „Viața”, Chirilă al 12-lea copil al unei văduve crește ca un brad și imediat stă întins, nu știu însă de ce, pe patul de durere. Nepotrivit e sfârșitul: „iar în stăpânirea neagră a morții nici chiar Atotputernicul dreptul n'avea a pătrunde”. Cum n'avea? Atunci nu mai era Atotputernic. Povestea ar putea lipsi sau ar putea fi schimbată.

4. Mama vitregă își face impresia unei notițe de ziar.

5. Artanarisi e bine povestită.

6. Fata părintelui Ispravă. Un preot rămas văduv vrea să-și ia ca a doua soție pe fata lui. Subiectul e sub toată critica. Poveștile au să escite și agerească fantasia copiilor; scopul e ajuns dacă sunt povestite într-o limbă frumoasă și dacă au fond moral. Povestea pâr. Ispravă nu poate fi pusă în mâinile tinerimii, care în preot trebuie să privească un apostol și nu un monstru. La o eventuală retipărire povestea ar trebui să lipsească.

7. Piparuș Făt-frumos. E o poveste cam cunoscută. Un copil cât o boabă de piper etc. botezat de Dzeu și sf. Petru

pleacă în lume etc. La pag. 44 se află des-crisă nașterea lui în termeni neadmisibili. Copilul inteligent întreabă, vrea să-i explice ce nu pricepe. Cum să-i spui și să-i explice ce ne spune dna Smara la pag. 44? S'ar putea schimba partea aceea și atunci e o poveste ca toate poveștile.

8—9. Tugui al babei și Prăstlea al taci-chii sunt bine scrise.

10. Fata măturăresei e slabă și are și părți nepotrivite, ar putea lipsi. Poeziile doamnei Smara au toate același defect: lipsa de fond și formă. Dintre poezii 7 la număr, sunt mai reușite „Cântecul școlarilor” și „Rugăciunea școlarilor”. Ghicitorile sunt bune.

Cartea revăzută cu schimbările indicate ar fi potrivită pentru copii dela 7—11 ani. — În comparație cu poveștile acestea cât de superioare sunt și ca conținut și ca limbă povestile de Andersen, traduse de Sanda Vlahuță.

Povești pentru toți copiii: de Th. D. Speranță.

Cartea are conținutul următor:

1. Goanga, un dialog între o bunică și nepotul care dă cu lopata și sparge călimara de pe masa, în care bunica îi spune că e o goangă. Nu o aflu de loc potrivită.

2. Lupul și Titirez, un basm slabu,

poate aproba asemenea concluze ale comunelor, sub cuvânt, că reprezentanțele comunale nu sunt competente a decide asupra închiderii birturilor în Dumineci și sârbători, dar și pentru motivul, că astfel de concluze nu se potrivește cu vederile dlui ministru, care nu poate estinde repausul duminical și asupra birturilor, în lipsa unei legi anume.

Cum se face, că aceste vederi ale dlui ministru sunt normative numai pentru comitatul Sibiiului, ear pentru multe alte comitate unde se aprobă asemenea concluze ale comunelor, — nu?

Noi știm, că dl ministru al c'utelor a ordonat, ca în tot anul să se țină o zi liberă de școală, în care prin prelegeri potrivite ținute elevilor să se combată primejdia alcoolismului. Se va putea face aceasta cu succes la fiii unor părinți alcoolici, cari aproape în fiecare Duminecă și sârbătoare se întorc între sudalme acasă și într-o stare desonorantă pentru om, servind de pildă puțin edificatoare micilor lor copii, pe cari, crede dl ministru, că prin prelegerile din o singură zi a anului îi va putea feri de acest păcat dezastruos?

Știm apoi, că dl ministru vede cu plăcere acțiunea societății și a instituțiilor culturale întru combaterea acestei plăgi sociale, și știm că multe municipii au aprobat cu bucurie concluzele comunelor cari urmăresc stăvilirea alcoolismului, convinge fiind de bunul serviciu ce-l fac pentru stat și poporația țării.

Oare numai adunarea municipală a comitatului nostru să nu fie de această convingere?

Oare numai aici dl ministru respectiv de resort se desăpode acțiunea salvatoare a colegului său dela culte? Nu ne vine a crede, nici pentru motivul, că dl ministru nu poate fi de vederea că e bine să crească în țară o poporație de proletari, de demoralizați, de criminali, de degenerați, o poporație pe un grad înfim de cultură, ca urmări ale alcoolismului, și deci nu putem crede că ministrul ar fi îndrumat municipiile a urma în acest sens și a deschide largi ușile, ce duc la nimicirea și ruina poporației țării, căci astfel de vederi nu ar mai reprezenta interese de ordin superior ale statului.

Ar fi de dorit, ca municipiul să facă cunoscut publicului vederile dlui ministru, căci astfel banuiala de a împiedeca comunele în dorul lor de a regenera poporația rurală, — va plana asupra acestui corp.

V. M.

O conferență.

Joi d. a. a ținut domnul profesor P. Gârboviceanu o conferență publică în București, în localul societății clerului „Ajutorul”. A vorbit despre viața și activitatea bisericească a Romanilor din Ardeal. A fost de față I. P. S. Sa, Mitropolitul Pimen al Moldovei, P. S. Sa Episcopul Nifon al Dunării de jos, P. S. Sa Episcopul Calist al Argeșului, și alții. Conferențiarul a vorbit despre evoluția vieții noastre religioase, cu începere din secolul XV și despre prigonirile pe cari le-a îndurat biserica noastră dreptmăritoare în trecut. A vorbit apoi despre împrejurările între cari s'a făcut unirea, despre mitropolitul Teohil și mitropolitul Atanasie, care a perfecționat unirea. A încheiat spunând, că datorința celor din regatul român este, să convingă pe Românii uniți, că au să abandoneze legăturile de u-

nire cu biserica catolică și să se întoarcă îndărăt la credința strămoșască, la biserica ortodoxă de răsărit. Conferențiarul a fost felicitat pentru interesanta sa conferență.

Din Poiana-Sibiiului.

„Luptă bună m'am luptat, curgere am plinit, credința am păzit; în sfârșit îmi este păstrată a îndreptăririi cunună, pe care mi-o va da în ziua aceea Domnul, dreptul Judecător, dar nu numai mie, ci și tuturor, cari au iubit arătarea lui”.

Epist. II a apost. Pavel către Timoteu, cap. 4, st. 7 și 8.

Aceste cuvinte ale Apostolului Pavel le-a folosit Prea On. Domn Protopop Avram Păcurariu pentru caracterizarea fericitului moș Ioan Vlad, econom în Poiana-Sibiiului, răposat în 13 Februarie și înmormântat în 15 Februarie a. c. Rar s'a văzut în fruntea comună Poiana o înmormântare atât de imposantă ca a moșului Ioan Vlad, precum rari sunt și acei economi, cari numai prin muncă și inteligență se ridică la o stimă generală ca bătrânul Ioan Vlad.

Spațioasa biserică din Poiana, care cuprinde până la 2000 de suflete, a fost ținută de stimătoarii lui, cari și-au ținut de sfântă datorința a-i da și petrecerea cea mai de pe urmă.

Pătrunzătoarea vorbire a Prea On. D. Protopop a scos apoi lacrimi din ochii tuturor, și indemnul P. O. D-Sale, ca fiecare să-și ia ca model viața și activitatea fericitului moș Vlad, sunt sigur, că în multe inimi a prins rădăcină.

Serviciul funebru a fost oficiat de către P. O. D. Protopop al Mercurei Avram Păcurariu, cei 4 preoți din Poiana și cu subscrisul.

Cât de departe poate înainta un om pe cariera vieții, dacă este condus de credință în Dumnezeu, înțelepciune și cruțare, se poate vedea din schița biografică a răposatului, precum urmează:

Ioan Vlad s'a născut în anul 1835 în comuna Poiana. Nemostenind dela părinți nici o avere, a servit ca cioban 12 ani, apoi în anul 1865 s'a căsătorit cu Rachila Ban din Poiana. Având o inteligență rară și un pronunțat spirit de întreprindere, el a început un negoț ambulant cu brânză și alte vițuale, a fost apoi arăndaș de accis, de crășme și în urmă proprietar de licență de beuturi. Din banii cruțați rând pe rând a cumpărat dela Sașii din învecinata comună Dobârca, moși, — având de prezent numai pe hotarul comunei Dobârca un complex de circa 30 juguri, în cari a plantat și cultivat peste 400 de altoi, apoi vii și o grădină în comuna Dobârca, iar în Poiana mai multe curți.

Dar cea mai mare grijă a moșului Vlad a fost ca să-și crească copiii așa, încât să fie folositori, atât sie-și, cât și neamului nostru românesc. Astfel vedem că din 7 copii, cari sunt în viață, toți sunt frunțași ai comunei, dintre cari unii poartă negoț estins prin Ardeal. O fiică a dansului servește ca învățătoare la școala confesională din loc și este soția vrednicului notar comunal George Barbat. Cea mai mare bucurie a bătrânului Vlad au fost în timpul din urmă frumoasele progrese ale fiului sau celui mai tânăr, care de prezent e doctorand în medicină și e unul dintre cei mai distinși tineri ai acestei facultăți.

Pe cât de rodnică a fost activitatea lui Ioan Vlad, pentru fericirea numeroasei

a bea aghiasmă în ajun, îl duce „Antihart, Scaraotchi, tartarul, tatăl dracilor” etc.; toată istoria băjbărie de draci; în tot cazul neadmisibilă.

13. „Por și Alexandru”. Bătaia între 1 băiat și o fetiță, închipuiți Por și Alexandru, fără valoare instructivă și nici cu haz.

14. Tot asemenea „Călătoria lui Ionită”.

15. „Cucul și Pitpalacul” e descrierea unui clas care cântă „Cucu”.

16. „Greurul și Furnica” o asemănare alegorică după o poezie foarte veche „Greurul și furnica”.

Din tot ce conține cartea aceasta scrisă, după cum îmi pare, în fuga condeiului, nu află de potrivire decât fabula însemnată la nr. 6, schița nr. 10 și nr. 11, nr. 15 și 16, și aceste însă nu sunt de mare valoare educativă. În locul cântecilor acestora ar fi de recomandat Povestile lui Pop Reteganul și Dragoslav, Brătescu-Voinești și E. Sevastos.

Din cărțile trimise, după părerea mea, pot recomanda „Teatrul, basme și poezii”, de St. C. Alexandru, celelalte două sunt slabe și cuprind părți neadmisibile.

Rășinari, 21 Iulie 1912.

Aurelia Goga
învățătoare.

sale familiei, tot așa de mănoasă a fost activitatea sa publică pentru prosperarea bisericești și a comunei. În timp de peste 30 de ani a fost fără întrerupere membru al comitatului comunal, al celui bisericesc, peste 16 ani episcop (cassar) bisericesc, apoi cassar comunal și 10 ani a fost președintele comitatului parohial. Sub prezdenția sa la comitetul parohial s'a zidit frumoasa școală „din Deal”. Figurează între întemeietorii fondului pentru zidirea unei biserici nouă în Poiana, care fond astăzi numără peste 33.000 de coroane. A donat cărți și haine bisericești. A fost membru al Reuniunii agricole din comitatul Sibiiului și a-bononit de cetitor de foi românești, sprijinind după puteri orice mișcare culturală și de înaintare. La moartea sa a testat fondului zidirii bisericești celei nouă 50 cor., iar fondului Șaguna 20 cor.

A fost membru fondator al băncilor „Mielul” și „Mărgineana”, precum și membru în direcțiunea acestora.

Această activitate binefăcătoare Dumnezeu a înecunat-o cu părul alb al bătrânețelor, ajungând vârsta de 78 ani. În greul său moribund de peste un an, pe moșul Vlad nu-l vedea mahnit, din contră, el mulțamea lui Dumnezeu că l-a învrednicit cu acest timp de pocăință, dându-i-se puțința de a se ruga lui Dumnezeu, lucru pe care, cum zicea el, în viața sa plină de afaceri, l-a mai întrelăsat câte odată.

La înmormântare au luat parte în corpore: corpul învățătoresc, corpul notarial, membrii primăriei și stațiunea de finanți din loc, a fost apoi reprezentat: comitetul parohial, comitetul comunal, Reuniunea meseriașilor și a neguțătorilor, Reuniunea de înmormântare, precum și cele 2 casse de păstrare din Poiana.

Luptă bună ai luptat, curgere ai plinit, credința ai păzit, primește acum a îndreptăririi cunună și!

Odihește în pace!

Jina, în 19 Februarie 1913.

Nicolau Vlad-Stesar
paroh.

NOUTĂȚI.

Cursurile „Asociațiunii”. Un public numărös s'a întrunit ieri sara în sala muzeului „Asociațiunii” pentru a asculta interesantele conferențe ale d-șoarei Dr. Eleonora Leméry și dlui O. C. Tăslăuanu. A fost aplaudată d-șoara Ana Voileanu, care a cântat la pian mai multe piese românești. Duminecă va vorbi dl A. Crișanu, profes. sem. și d-șoara Dr. Eleonora Lemény.

Janina a căzut. Unul din orașele asediate ale Turciei, Janina, ne mai putând rezista, a capitulat și s'a predat Grecilor. Moștenitorul de tron al Greciei și-a făcut intrarea triumfală în oraș în mijlocul aclamațiilor sgomotoase ale soldaților de sub comanda sa, și evenimentul a fost sărbătorit cu alaiuri și acasă, în Atena. Aceasta e singura noutate mai de seamă de pe câmpul de război.

Vizită împărătească. Wilhelm, împăratul german, va călători pe la începutul lui Mai la Londra, ca să fie de față la deschiderea expoziției anglo-germane.

Facultate pentru ziariști. Proprietarul unor ziare din Cleveland a dăruit o sumă de zece mii dolari pentru scopurile unei facultăți, ce se va înființa pe seama studenților, cari se dedica carierei de ziariști. Facultatea va avea deocamdată un singur profesor, care se va ocupa cu toate chestiunile privitoare la presă.

Ordinea succesiunii la tronul rusesc. Se serie din Petersburg, cum anunță zările din Londra, că țarul tuturor rușilor voește să schimbe ordinea succesiunii la tron, și anume așa ca să poată ocupa tronul și membrii *femenini* ai familiei țarului.

Congresul regisorilor. Reuniunea regisorilor dela teatrele germane va ținea în primăvara acestui an un congres, în care se vor debate problemele aparținătoare chemării lor. Congresul se deschide în 2 Mai la Berlin.

Catastrofa dela Helgoland. O parte a flotei germane făcea Mercuri noaptea exerciții în apropierea insulei Helgoland. Un mare vas panterat, care avea lămpile stânse, s'a izbit cu toată puterea de un torpilor. În mai puțin de două minute torpilorul s'a cufundat. Din personalul vasului au fost salvați 17 soldați, ear ceilalți marinari în număr de 67 s'au înecat. Este cea mai mare catastrofă ce a lovit până acum flota germană. Ziarele berlineze au comunicat știria în ediție separată. Monarhul nostru a trimis împăratului Wilhelm o telegramă de condolență pentru nenorocirea întâmplată la Helgoland.

Pentru aviatori. Ministrul de interne englez a dat ordin privitor la circulațiunea aeroplanelor și baloanelor. Ordinul oprește, ca în baloane sau aeroplan să se transporte în Anglia mărfuri supuse la vamă, arme de împușcat, materii explosive, porumbei de poștă și aparate de fotografiat. Persoanele care vor călca dispozițiile acestea, se pedepsesc cu amendă și cu închisoare până la șase luni. Spionajul, comis cu ajutorul mașinelor de zburat, se pedepsește cu temniță de șapte ani.

Omorât din greșală. Șeful unei fabrici lugojene, Ioan Assel, călătorește însoțit de cinei lucrători spre Făget. O trupă de honvezi făcea exerciții ce trageri la țintă în apropierea drumului, pe unde trecea trăsură lui Assel și a tovarășilor săi. Nici unul dintr'înșii n'a observat vreun semn de oprire. Deodată au văzut însă, că Assel se răstoarnă pe spate în trăsură. Il nimerise un glonț. După câteva minute omul a încetat din viață. Se cercetează pentru a stabili responsabilitatea.

Advocații împotriva notarilor. Reuniunea advocaților aradani a hotărât să înainteze o adresă către ministrul de interne cu privire la statificarea funcțiunii de notar comunal. Ministrul va fi rugat ca, în caz de statificare, notarii să fie opriți de a mai executa lucrări particulare, care se țin de sfera activității advocațiale. S'a mai hotărât, afară de aceasta, ca toate reuniunile de advocați din țară să fie invitate a lua aceeași poziție în afacerea amintită.

Explozie într'un vagon. La o stațiune aproape de Varșovia s'a întâmplat o mare nenorocire. Un călător de pe clasa treia a spart din negrijă un vas plin de benzină. Benzina s'a aprins și a produs o cumplită explozie. O latură a vagonului s'a sfărmat cu desăvârșire. Pasagerii, ale căror haine au luat foc, alergau în sus și în jos ca niște facii aprinse. Un băeat a ars scum, iar ceilalți călători s'au ales cu arsuri înfiorătoare.

Târg de țară. În Sighișoara se va ținea târgul de țară în zilele următoare: Joi în 13 Martie târg de vite de prăsilă; în 14 și 15 Martie târg de vite; iar în 16, 17 și 18 Martie târg de mărfuri.

Accident la deprinderile militare. În apropierea comunei Stammersdorf, lângă Viena, s'au ținut zilele acestea deprinderi militare între garnizoanele din Korneuburg și Viena. La deprinderi a asistat și arhiducesa Zita. Un soldat al regimentului de infanterie nr. 39 a fost grav rănit de o baionetă. Rănirea s'a făcut din neăbgare de seamă. Medicul regimentului a legat rana, iar arhiducesa Zita a dispus ca rănitul să fie dus în propriul ei automobil până la spital.

Apele Tisei amenință. Din Seghedin se vestește, că Tisa de câteva săptămâni crește neîntrerupt. Se crede, că apele râului în unele locuri vor fi cu mult mai primejdioase, decât în anul trecut. Ministrul de agricultură a dat ordin, ca orașele să iee de timpuriu măsurile trebuincioase.

Tun pentru un leu. Carol Schwitter, consulul austro-ungar al Abisiniei, a plecat din Trieste la Aden, având să ducă darul monarhului nostru pe seama moștenitorului de tron Lids Iassu din Abisinia. Exoticul principe a dăruit nu de mult suveranului austro-ungar un superb leu, pentru care monarhul îi trimite acum un tun de munte, complet echipat.

Ciudățeniile vieții. În cercurile medicale vieneze se vorbește despre un caz dintre cele mai curioase: *O femeie*, după 20 de ani, s'a schimbat în bărbat. Intr'unul din suburbiile Vienei locuiește muzicantul Carol Haskovitz, cu soția sa și cu șase copii. Copilul cel mai mare s'a născut în 1888, a fost fată și a primit în botez numele Hedviga. Fetița Hedviga a învățat la școală și a terminat clasele civile. În etate de opt ani firea fetei a început să se schimbe radical. Cereea, bunăoară, să poarte cu orice preț haine bărbătești. Mai târziu un profesor dela facultatea de medicină a vizitat fata și a constatat, că în adevăr Hedviga este bărbat. În urma acestei constatări, autoritățile s'au învoit ca în registrul botezătorilor să se facă îndreptare necesară și în loc de Hedviga să se introducă numele Francisc Carol. Tânărul este acum de 24 de ani și are o înfațare destul de bărbătească. Ca fată fusese cusătoreasă; acum ca bărbat a început să fumeze și voește să se facă șofer. Se bucură foarte mult, că nu mai este femeie, și a declarat unui reporter, că dacă va izbuti să-și creze o existență sigură, are să se însoare imediat.

Nr. 27/1913.

(67) 1-3

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Preaveneratul Consistor arhidiecezan Nr. 11835/911 Epitrop, prin aceasta să publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere edificarea bisericii gr. or. rom. din **Kelnok** (Câlnic), protopopiatul Sebeșului. Comitatul Szeben (Sibiiu).

Licitațiunea se va ține în 17/30 Martie 1913 în edificiul școlii din Câlnic la 10 ore a. m.

Prețul strigării este de 41.000 Cor. (Patruzezi și una mii de coroane) după care sumă licitanții au a depune un vadiu de 10% în bani gata, ori în hârtii de valoare.

Intreg materialul este dator al da întreprinorului.

Oferte închise, provăzute cu vadiul corespunzător și cu declarația, că oferentul cunoaște condițiunile și să supune lor, sunt a se depune până la începerea licitațiunii la mâna prezidentului comitetului parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere edificarea bisericii aceluia dintre minus oferenti, în care va avea mai multă încredere.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc, de unde cei interesați pot afla orice informațiuni.

Licitanții n'au drept a pretinde diurne și spese de călătorie, nimic peste suma ce se va acorda.

Câlnic, din sedința comitetului parohial ținută la 16 Februarie (1 Martie) 1913.

Ioan Dușe
preot-prezident.

George Botoroagă
notar.

Epitropia parohială.

George Bona
epitrop I.

Jacob Ghișoiu
epitrop II.

Vidi:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Pentru conformitate cu originalul.

Ioan Dușe
preot.

Resturi cu tiparul aplicat,

late, în colori veritabile, solide de spălat, — cari dacă s'ar cumpăra în bucăți întregi (cu toptanul) ar costa dublu, — se vând cu **36 fil.** per metru.

Mostre se trimit gratuit.

Ce nu ar conveni să schimbe oricând în loc Dornbirn.

Gebr. REICHART, fabricanți,
Dornbirn, Vorarlberg.

(49) 3-3

Aviz!

Să vinde din mână liberă o **moșie** în estensiune de 90 jug. catastrale, din cari sunt 38 jug. agru, 10 jug. fânaț, 38 jug. pășune, 3 jug. vie și 1 jug. pădure de aciați. De moșie să ține un intravilan cu casă bună și edificiile economice de lipsă. La moșie e și o șură mare. 8 klm. departe de oraș. Comunicație foarte bună. Prețul 70.000 coroane. A se adresa la **Georgiu Iacob, preot,** Szászabud u. p. Medgyes, Nagyküllő m.

(65) 2-3

Aspirin

(cunoscutul mijloc alinător de dureri).
Ivindu-se mai multe feluri de substituțiuni al aspirinului original, Vă rugăm să aspirin numai în forma noastră **Tablete de Aspirin** în pachetarea originală conform desenului acesta 1 tub de sticlă cu 20 buc. tablete à 0,6 gr., prețul K 1-20 cu timbru Aspirin.

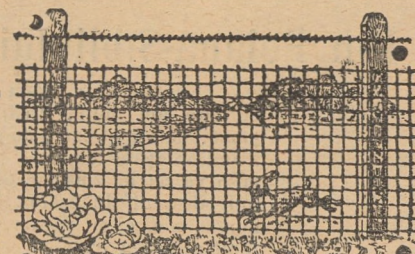

(2) (413) 4-6

Garduri colosal de ieftine.

Invențiune senzațională.

Afară din cale practică!

Manipulare foarte ușoară!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea neîntrecută a patent. **Impletituri-Hungaria.** mai din urmă suflată de zinc.

Prețul per metru quadrat 32 bani și mai mult.

A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker Fabrică de grății, impletituri și gard. de sârmă.
Budapest VIII., Üllői-ut 48/92.

 Serviciu ieftin, prompt și conștientios.
Catalog ilustrat gratuit și franco.

(27) 4-10

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☚

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(46) 57—

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy.)

NICOLAE POPPA

croitor

Sibiiu (Nagyszeben) strada Poplăcii Nr. 11.

Am onoare a aduce la cunoștință On. Public din Sibiiu și jur, cumcă am preluat lucrătorea răposatului Ioan Dușe, croitor. Prin praxa mea specială voi servi tot așa ca și răposatul cu croiul cel mai nou cu care stau la dispoziția On. public în tot timpul.

Rog a sprigini industria română.

Cu stimă: **Nicolae Poppa**
croitor.

(52) 2-3

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orișicare mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane
Sibiiu, strada Măcelarilor Nr. 45

I.

Adormirea Maicei Domnului
Bunavestire
Nașterea Domnului Iisus Christos
Fuga la Egipt
Iisus în biserică de 12 ani
La nunta din Cana
Iisus pe mare
Învieră lui Lazar
Schimbarea la față
Răstignirea lui Iisus Christos
Punerea în mormânt
Învieră Domnului
Înălțarea — Floriile
Tăierea împrejur
Nașterea Maicei Domnului
Pogorârea Duhului sfânt
Nașterea sfântului Ioan Botezătoru
Grigorie, Vasilie și Ioan
Adormirea sfintei Ane
Aflarea capului sf. Ioan Botezât.

II.

Iisus pe Cruce
Înălțarea sfintei cruci
Ilie prorocul în carul de foc
Tăierea capului sfântului Ioan
P. Grigorie teologul
Sf. Vasilie

III.

Botezul Domnului
Constantin și Elena
Sfântul Dumtru călare
Sfântul George
Maica Domnului
Petru și Pavel
Arhanghelii Mihail și Gavriil
P. Ioan Gură de aur
PP. Ioachim și Ana

IV.

Arhanghelul Mihail
" Gavriil
Apostol ori-care
Domnul Christos
Iisus în muntele Maslinilor
Sfântul Dumtru
Sfântul George
Ilie Prorocul
Ioan în pustie
Sfântul Nicolae
" Simeon
" Andreiu
Evangelistul Ioan
" Luca
" Marcu
" Mateiu
Prorocul Zaharia
Apostolul Iacob
" Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.				
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.				
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	34-60	42—	56—	70—
fine	26-60	29-40	46-20	56—	72-50	23-10	27-30	40-60	49—	65-80	20-30	23-80	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—
simple	14—	16-10	18-20	26-50	36-40	12-60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	19-60	26-60

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tinichea și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din orișice fel de materii și de orișice coloare pe lângă condițiile cele mai favorabile